

I Danmark kan visse persongrupper erhverve dansk indfødsret ved at afgive erklæring herom over for statsamtet. Såfremt et statsamt afviser en sådan erklæring, kan afvisningen påklages til Justitsministeriet.

En sådan klageadgang eksisterer imidlertid ikke i forbindelse med naturalisation. Baggrunden herfor er, at naturalisation i medfør af grundlovens § 44, stk. 1, skal ske ved lov. Dette indebærer, at ingen, der ansøger om dansk indfødsret, har et retskrav på at opnå dette uden Folketingets beslutning herom. Folketinget og på tingets vegne Folketingets Indfødsretsudvalg er ikke en del af den offentlige forvaltning, og da naturalisation udelukkende er et lovgivningsanliggende, er Folketinget og Indfødsretsudvalget ikke bundet af de sædvanlige forvaltningsretlige principper, der gælder for myndigheder i den offentlige forvaltning. Det betyder bl.a., at der som udgangspunkt ikke gælder begrænsninger med hensyn til Folketingets og udvalgets udøvelse af skønnet over, om dansk indfødsret skal meddeles. Det forudsættes dog, at skønnet udøves inden for rammerne af de internationale konventioner m.v., som Danmark har tilsluttet sig.

Justitsministeriet undersøger for hver enkelt ansøger, om de retningslinier for naturalisation, som Folketinget har fastsat, og som fremgår af cirkulære nr. 132 af 3. oktober 1997, er opfyldt. Da det som nævnt kun er Folketinget, der kan træffe afgørelse om meddelelse af indfødsret, har Justitsministeriets *konstatering* af, om en ansøger opfylder kriterierne for naturalisation, ikke karakter af en afgørelse, og den kan ikke indbringes for anden myndighed. Der findes således ingen almindelig administrativ rekursadgang, således som det normalt er tilfældet inden for den offentlige forvaltning.

Ordningen i grundlovens § 44, stk. 1, indebærer således, at Danmark ikke vil være i stand til at opfylde kravet om rekursadgang. Det vil derfor være nødvendigt i forbindelse med ratifikationen at tage forbehold for konventionens artikel 12. Dette er muligt efter konventionens artikel 29.

4. Den nordiske overenskomst

Der har i mange år været et tæt samarbejde mellem de nordiske lande på statsborgerretsområdet, der bl.a. er kommet til udtryk gennem den nordiske overenskomst af 15. januar 1969.

Som følge af dette samarbejde bygger de nordiske statsborgerretslovgivninger på de samme principper, således også princippet om at begrænse dobbelt statsborgerskab. Den danske praksis på dette område, som er beskrevet ovenfor under afsnit 2.3, følges som nævnt også i de andre nordiske lande. Dog kræver Is-

land ikke løsning fra det hidtidige statsborgerskab i forbindelse med naturalisation.

Island har ikke hidtil været medlem af den nordiske overenskomst, men har ved aftale af 23. oktober 1998 tiltrådt overenskomsten. I praksis vil dette få stor betydning, navnlig for islandske statsborgere her i landet, som får mulighed for at erhverve dansk indfødsret ved afgivelse af erklæring, og for danske statsborgere, der bor i Island, og disses mulighed for at bevare dansk indfødsret efter det fyldte 22. år.

Samtlige nordiske lande underskrev den 6. november 1997 den nye Europarådskonvention med henblik på efterfølgende ratifikation. Det fremtidige nordiske samarbejde på statsborgerretsområdet vil herefter kunne fortsættes uændret, også efter den nye konvention isikrafttræden.

5. Lovforslagets indhold

5.1. Forslag til ændring af lov om dansk indfødsret

Lovforslagets § 1, nr. 1 og nr. 7, vedrører de ændringer af indfødsretsloven, som er nødvendige for Danmarks ratifikation af Europarådskonventionen om statsborgerret, jf. afsnit 3.1. ovenfor.

Som et led i bestræbelserne på at ligestille børn født uden for ægteskab med børn født i ægteskab foreslås endvidere i § 1, nr. 5, en ændring af indfødsretslovens § 5. Efter forslaget skal et barn således under nærmere angivne omstændigheder kunne erhverve dansk indfødsret som biperson til faderen, selv om barnets forældre ikke er gift. Efter gældende ret har et barn kun mulighed for at få dansk indfødsret sammen med sin far, hvis barnets forældre er eller har været gift.

Endvidere tilstræbes med lovforslaget en ligestilling mellem adoptivbørn og biologiske børn. Det foreslås således i § 1, nr. 5, at også adoptivbørn skal kunne erhverve dansk indfødsret som bipersoner til deres forældre. Endvidere foreslås det i § 1, nr. 3, at udenlandske børn, der adopteres af et ægtepar, hvor én af ægtefællerne er dansk statsborger, eller af en ugift dansk statsborger, automatisk skal erhverve dansk indfødsret ved adoptionen efter regler, der svarer til, hvad der gælder for biologiske børn.

I § 1, nr. 4, foreslås en ændring af indfødsretslovens § 3. Ændringsforslaget har til formål at smidiggøre reglerne om erhvervelse af dansk statsborgerskab for unge udlændinge, der er født i Danmark, eller har boet her siden barndommen. De nuværende regler indebærer, at de unge mennesker bliver afskåret fra at erhverve dansk indfødsret ved afgivelse af erklæring, hvis de f.eks. har suppleret en dansk uddannelse med et ophold i udlandet.